

**TAXA MED AVGIFTER INOM ÄLDRE- OCH HANDIKAPPOMSORGEN
(HEMTJÄNSTTAXA)**

Antagen kommunfullmäktige 2002-04-22. Ändrad 2003-12-15 och 2012-11-26 § 151.

Avgifter inom äldre- och handikappomsorgen

Avgiftsuttaget för insatser enligt socialtjänstlagen inom rubricerade verksamhetsområden inryms fr.o.m. den 1 juli 2002 i kommunens hemtjänsttaxa. Avgiften för hemtjänst baseras på självkostnadsprincipen fördelad per timme. Även måltidsavgift har självkostnadsprincipen som beräkningsgrund. Timbeloppet och måltidsavgifter som skall uttas efter tillämpning av självkostnadsprincipen bemyndigas social- och omsorgsnämnden att årligen fastställa. Bostadsavgift inom särskilt boende där hyresförhållande inte föreligger utgår från prisbasbeloppet enligt nedanstående redovisning. Avgiften för vissa enstaka insatser utgår med fast belopp som fastställs av kommunfullmäktige.

Hemtjänst i ordinärt boende och i särskilt boende

För insatsen hemtjänst¹ utgår en avgift som grundar sig på omfattningen av insatsen hos den enskilde. Omfattningen av insatsen framgår av biståndsbeslutet.

För personer med hemtjänst som också har biståndsinsatser i form av exempelvis riktad dagverksamhet², anhörigvårdare, ledsagning och/eller korttidsboende räknas dessa samman till en avgift.

Avgift för enstaka insatser

Korttidsboende

För personer med enbart insatsen korttidsboende debiteras avgift för hemtjänst enligt ovan. En särskild avgift utgår för måltider.

För personer med både hemtjänstinsats i ordinärt boende och korttidsboende ska vid avgiftsberäkningen, förbehållsbeloppet justeras även med hänsyn till måltiderna vid vistelsen i korttidsboendet.

Riktad dagverksamhet

För personer med enbart insatsen dagverksamhet debiteras en avgift för hemtjänst enligt ovan. En särskild avgift utgår för måltider.

¹ Definition av hemtjänst beskrivs närmare i bilaga 1 ”Definitioner av olika begrepp” 2

Målinriktad verksamhet (biståndsbeslut) bland annat för personer med demens.

Taxa med avgifter inom äldre- och handikappomsorgen (hemtjänsttaxa)

Anhörigvårdare

För personer med enbart insatsen anhörigvårdare debiteras en avgift för hemtjänst enligt ovan.

Trygghetslarm

För personer med trygghetslarm som insats debiteras en avgift per månad som motsvarar avgiften för en (1) timmes hemtjänst. Avgiften skall rymmas inom den enskildes avgiftsutrymme. *Färdiglagad mat*

Beslutas som bistånd enligt socialtjänstlagen. Avgift utgår endast för måltider.

Måltider

Särskild avgift för måltider utgår i särskilt boende, korttidsboende, dagverksamhet, färdiglagad mat.

Bostadsavgift i särskilda boenden där hyreslagen inte är tillämplig

Den enskildes bostadsavgift i enkelrum utan toalett och dusch fastställs per månad till en tolfedel av 0,5 gånger prisbasbeloppet (år 2002: 1 579 kr).

Den enskildes bostadsavgift i dubbelrum fastställs per månad till en tolfedel av 0,25 gånger prisbasbeloppet (år 2002: 789 kr).

AVGIFTSFRIA BISTÅNDSINSATSER:

Telefonservice

Varuhemsändning

Avlösning för närstående

Ledsagning som enda biståndsinsats

Avgift för måltider

Priset för måltider i särskilt boende med heldygnsomsorg föreslås för år 2002 till

3 000 kr/månad och 100 kr/dygn (schablon för livsmedel = 1 190 kr/mån samt måltidstillägg = 1 810 kr/mån). Detta bygger på kommunens självkostnad för livsmedel samt del av kostnaden för tillagning och distribution och är något lägre än den genomsnittliga självkostnaden för tillagning och distribution av mat då kommunen har flera mindre tillagningsenheter som drar upp den genomsnittliga kostnaden.

Priset per dygnsportion fördelas enligt följande:

Författningssamling för Region Gotland

Taxa med avgifter inom äldre- och handikappomsorgen (hemtjänsttaxa)

Dygnsportion	Andel av dygnsportion	Konsumentverkets schablonbelopp för livsmedel per månad (ingår i minimibeloppet)	Kommunens pris (livsmedel och tillagning/ distribution)
Frukost	20 %	238 kr	600 kr
Lunch/middag/ färdiglagad mat	40 %	476 kr	1 200 kr
Mellanmål	10 %	119 kr	300 kr
Kvällsmål	30 %	357 kr	900 kr
Summa	100%	1 190 kr	3 000 kr

Avgiften inräknas inte i hemtjänstavgiften. Vid förbehållsberäkningen skall justering ske med anledning av uppkomna merkostnader på grund av måltidsavgifter.

Allmänna bestämmelser

Ändring av avgift

Huvudregeln är att en ändring av avgiften skall ske månaden efter den månad då förhållandena som påverkar avgiften har ändrats. Om ändringen hänför sig till hela månaden skall dock ändringen gälla från och med den månaden. När kommunen får in uppgifter om ändrade förhållanden ska ett nytt avgiftsbeslut fattas.

Minimibeloppets schablondel skall ändras i takt med förändringar i prisbasbeloppet.

Nivåerna i de två högkostnadsskydden ändras i takt med prisbasbeloppet.

Avgiftsunderlag

Avgiftsunderlag för barn som är beviljade biståndsinsatser enligt socialtjänstlagen

Avgiften beräknas på föräldrarnas inkomst oavsett om de är gifta, sammanboende eller om föräldrarna är särboende eller skilda men har gemensam vårdnad som innebär att barnet bor veckovis eller liknande hos respektive förälder. I beräkningsunderlaget tas med hälften av föräldrarnas sammanlagda inkomst, hälften av bostadskostnad, hälften av minimibelopp och hälften av tillägg för flerpersonghushåll.”

Skatt

Avdrag sker med aktuell skatt samt begravningsavgift. (Vid bestämmande av avgiftsunderlag skall avräkning ske av inkomstskatt och avgift till trossamfund samt med 30 procentskatt på överskott i inkomstslaget kapital. Samtliga trossamfunds avgifter

Författningssamling för Region Gotland

Taxa med avgifter inom äldre- och handikappomsorgen (hemtjänsttaxa)

avräknas schablonmässigt med det procenttal som gäller för kyrkoavgiften i den församling den enskilde är folkbokförd. Avräkning skall göras oavsett om vårdtagaren är medlem i trossamfund eller ej).

Generell justering av minimibelopp

Justering av minimibeloppet för personer under 65 år

Denna grupp är berättigade till ett generellt tilläggsbeloppet för livsmedel som för ensamstående skall vara 1/12 av 0,097 gånger prisbasbeloppet och för makar/sambor/reg. partners skall det vara 1/12 av 0,081 gånger prisbasbeloppet.

Justering av minimibeloppet för personer som erhåller biståndet färdiglagad mat

Biståndsformen matdistribution utgår och ersätts med begreppet färdiglagad mat. Denna grupp erhåller s.k. måltidstillägg vilket innebär en generell höjning av minimibeloppet som utgör mellanskillnaden mellan den avgift som erläggs till kommunen för maten och Konsumentverkets schablonbelopp för livsmedel. Beloppen framgår ovan i tabellen under avsnittet Avgift för måltider.

Taxa med avgifter inom äldre- och handikappomsorgen (hemtjänsttaxa)

Reducering av hemtjänstavgift för korttidsboende över månadsskifte

För det fall en period av korttidsboende sträcker sig över månadsskifte så skall endast en (1) hemtjänstavgift uttas för hela perioden - maximalt 30 dagar i följd, under förutsättning att den enskilde inte har ytterligare hemtjänstinsatser. Avgift debiteras för den kalendermånad som korttidsperioden påbörjas.

Generell reduktion av avgift

För de fall den enskildes minimibelopp inte medger att fullt avgiftsuttag ska avgiften reduceras enligt följande och i den angivna ordningen:

Ordinärt boende Särskilt boende

1. Reducering av *hemtjänstavgiften* (oavsett bostadsform).
2. Reducering av *måltidsavgiften*. Om den enskilde inte har fullt minimibelopp kan reduktion medges, dock högst med belopp motsvarande livsmedelsandelen i måltidsavgiften (f.n. 1 190 kr/månad).

Hyran reduceras inte. Den enskilde hänvisas att ansöka om försörjningsstöd.

Särskilt boende utan hyresförhållande

1. Reducering av *hemtjänstavgiften* (oavsett bostadsform).
2. Reducering av *bostadsavgiften*.
3. Reducering av *måltidsavgiften*. Om den enskilde inte har fullt minimibelopp kan reduktion medges, dock högst med belopp motsvarande livsmedelsandelen i måltidsavgiften (f.n. 1 190 kr/månad).

Tillfällig reduktion av avgift

Beslut om avgiftsreduktion ska vara tidsbegränsat.

Reducering av avgift vid frånvaro

Reducering av avgift för hemtjänst kan medges om den enskilde en vecka i förväg meddelar att hon/han avsäger sig insatsen under en eller flera perioder om 30 kalenderdagar i följd.

Dubbla bostadskostnader vid inflyttning till särskild bostadsform

Reducering sker efter ansökan och individuell prövning enligt delegationsordning.

Vid prövning om eventuell reduktion av hyra i särskilt boende ska vid avgiftsutredningen framgå den enskildes möjlighet att övergångsvis kunna betala dubbla hyror eller hyra och bostadsavgift. Reducering av hyra/bostadsavgift sker om den enskilde endast har kontanter eller lätt realiserbara tillgångar motsvarande ett värde av högst ett basbelopp.

Taxa med avgifter inom äldre- och handikappomsorgen (hemtjänsttaxa)

Den enskilde skall medges reducering i första hand av hyra/bostadsavgift så att hyreskostnad för ursprungliga bostaden kan betalas med bibehållet minimibelopp. Om inte minimibeloppet kan bibehållas sker ytterligare reducering av hemtjänstavgift och i sista hand reducering av måltidsavgift.

Hänsyn make/sambo/registrerad partner med skilda bostäder

Om makar/sambor/registrerade partners har skilda bostäder, t ex till följd av att den ene bor i särskilt boende, räknas makarna som ensamstående. Förbehållsbeloppet skall fastställas så att den kvarboende har ekonomiska möjligheter att bo kvar.

Uppgiftsskyldighet

Har den enskilde lämnat oriktiga uppgifter i inkomstförfrågan som medfört att för låg avgift beräknats, påförs en tilläggsavgift från den period som avgiften beräknats för lågt, max 3 år.

Felaktigt avgiftsuttag i övriga fall justeras enligt följande: för lågt uttagen avgift – justeras max 3 år retroaktivt. för högt uttagen avgift – justeras avgiften max 10 år retroaktivt.

Avvikelse från taxan

Social- och omsorgsnämnden har rätt att avvika från taxebestämmelserna om synnerliga skäl föreligger.

Kompletterande tillämpningsanvisningar

Social- och omsorgsnämnden får besluta om kompletterande tillämpningsanvisningar.

Överklagande

Social- och omsorgsnämndens beslut om enskilds avgift eller förbehållsbelopp kan överklagas till allmän förvaltningsdomstol enligt 16 kap 3 § socialtjänstlagen. Beslut om taxesystem fattas av kommunfullmäktige. Sådana beslut överklagas genom laglighetsprövning.

Definitioner av olika begrepp

Nedan ges förklaring till olika begrepp och fackuttryck som används vad gäller taxor och avgifter inom äldre- och handikappomsorgen.

Avgiftsutrymme: Det maximala avgiftsutrymme som återstår av den enskildes inkomster efter skatt sedan förbehållsbelopp avräknats. Alltså den enskildes betalningsförmåga.

Bostadsbidrag:

BTP: Statligt Bostadstillägg till pensionärer.

Författningssamling för Region Gotland

Taxa med avgifter inom äldre- och handikappomsorgen (hemtjänsttaxa)

SBTP: Särskilt bostadstillägg till pensionärer

Bostadsbidrag till barnfamiljer och hushåll utan barn.

Faktisk bostadskostnad: Permanent bostad, ej fritidshus

Förbehållsbelopp: Består av ett minimibelopp och den faktiska bostadskostnaden för att täcka den enskildes normala levnadsomkostnader. **Hemtjänst:**

Personlig omsorg och omvårdnad; tillgodose fysiska, psykiska, sociala behov, hjälp att äta, dricka, klä sig, förflytta sig, sköta personlig hygien, övriga insatser för att bryta isolering, känna sig trygg och säker i det egna hemmet, viss ledsagning, avlösning av anhörig

Uppgifter av servicekaraktär; praktisk hjälp med hemmets skötsel, städning, tvätt, hjälp med inköp, ärenden på post-bankkontor, hjälp med tillredning av måltider, distribution av färdiglagad mat. Omfattar i övrigt insatser inom äldre- och handikappomsorgen enligt socialtjänstlagen såsom anhörigvårdare, ledsagare och/eller korttidsboende, riktad dagverksamhet och trygghetslarm.

Högekostnadsskydd: Den maximala avgiften som den enskilde skall betala enligt lag för samtliga avgiftsbelagda insatser enligt socialtjänstlagen i form av exempelvis hemtjänst (se definition), dagverksamhet samt kommunal hälso- och sjukvård enligt hälso- och sjukvårdslagen.

Högekostnadsskydd för bostad (bostadsavgift): Den maximala avgiften för bostad i särskilt boende som ej omfattas av hyreslagen.

Korttidsboende: Tillfällig vistelse i särskilt boende för avlösning, rehabilitering, växelvård. Räknas som hemtjänst.

Minimibelopp: Ett belopp som den enskilde har rätt att förbehålla sig av sina egna medel. Beloppet ska täcka den enskildes normala levnadskostnader, förutom bostadskostnaden. *Består av*

- schabloniserad del motsvarande en tolfedel av 1,294 gånger basbeloppet per månad för ensamstående samt en tolfedel av 1,084 gånger basbeloppet per månad för var och en av makar och sambor.

- individuell del (ej fastställt belopp enligt lag) kan erhållas efter särskild prövning t.ex. för yngre personer, barnfamiljer, vid högre matkostnad, kostnad för god man.

Måltidstillägg: Den kompensation som ges i minimibelopp (individuell tillägg) för måltider i särskilt boende, färdiglagad mat, dagverksamhet och korttidsboende.

Normalpension: Folkpension och pensionstillskott.

Ordinärt boende: Eget boende i det vanliga bostadsbeståndet.

Prisbasbelopp: Avses det prisbasbelopp som fastställs enligt 1 kap. 6 § lagen om allmän försäkring (1962:381).

Reducering av avgift: Minskning av den enskildes avgift.

Sambo: Sammanboende under äktenskapsliknande förhållanden.

Särskilda boendeformer: Servicehus, servicelägenheter, sjukhem, ålderdomshem samt gruppboende för personer med demens.

Tillämpningsregler: Detaljerade anvisningar som underlag för avgiftsberäkning. Beslutas av social- och omsorgsnämnden.

Taxa med avgifter inom äldre- och handikappomsorgen (hemtjänsttaxa)